

Lag om viltvårdsområden;

utfärdad den 15 juni 2000.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

Allmänna bestämmelser

1 § Enligt denna lag kan två eller flera fastigheter sammanföras till ett viltvårdsområde i syfte att främja viltvården genom en samordning av jakten och åtgärder till skydd och stöd för viltet.

För att genomföra en sådan samordning skall ägarna till fastigheter som ingår i området bilda en viltvårdsområdesförening.

Med fastighet avses i lagen även del av fastighet.

2 § Ett viltvårdsområde får inte omfatta mark, där samerna har rätt till jakt enligt rennäringslagen (1971:437), när det är fråga om kronomark ovanför odlingsgränsen som står under statens omedelbara disposition eller mark på renbetesfjällen. För annan mark, där samerna har rätt till jakt enligt rennäringslagen, får denna rätt inte inskränkas genom att ett viltvårdsområde bildas.

3 § Länsstyrelsen beslutar om bildande av ett viltvårdsområde. I samband med detta skall länsstyrelsen pröva och fastställa stadgar för viltvårdsområdesföreningen i de hänseenden som anges i 16 §.

4 § Den som äger en fastighet som ingår i ett viltvårdsområde är medlem i viltvårdsområdesföreningen.

Den som på grund av upplåtelse har rätt att under minst ett år jaga på en fastighet som ingår i ett viltvårdsområde skall på begäran antas som medlem i viltvårdsområdesföreningen under upplåtelsestiden, om inte särskilda skäl föranleder annat.

5 § Om värdet av upplåten jakträtt minskas genom bildandet av ett viltvårdsområde, skall ersättningen för nyttjanderätten sänkas till ett skäligt belopp. Vill nyttjanderättshavaren säga upp avtalet med anledning av bildandet, får han göra det. Innebär bildandet av viltvårdsområdet att nyttjanderättens värde ökas, får fastighetsägaren säga upp avtalet, om nyttjanderättshavaren inte medger skälig höjning av ersättningen.

¹ Prop. 1999/2000:73, bet. 1999/2000:MJU17, rskr. 1999/2000:253.

Talan om sänkning av ersättningen skall väckas inom två månader från det nyttjanderättshavaren fick del av ett lagakraftvunnet beslut om bildande av viltvårdsområdet. Den som vill säga upp avtalet skall göra det inom samma tid från det han fick del av beslutet. Iakttas inte tiden, är rätten till talan eller uppsägning förlorad.

6 § Beslut enligt denna lag gäller även nya medlemmar.

Villkor för bildande

7 § För att ett viltvårdsområde skall få bildas krävs att bildandet

1. främjar vården av den eller de viltarter som samordningen avser,
2. är lämpligt med hänsyn till områdets belägenhet och omfång,
3. medges av en majoritet av fastighetsägarna inom området.

Majoriteten skall utgöra minst fyra femtedelar av antalet fastighetsägare och dessa skall äga minst fyra femtedelar av viltvårdsområdets areal. I ett omarronderingsområde enligt 1 § jordförvärvslagen (1979:230) gäller i stället att majoriteten skall utgöra minst hälften av antalet fastighetsägare och att dessa skall äga minst hälften av viltvårdsområdets areal.

Vid omröstning har varje fastighetsägare, oavsett om han äger en eller flera fastigheter, en röst. Personer som äger en fastighet med samäganderätt har en röst tillsammans.

8 § I ett viltvårdsområde får inte någon fastighet tas in som med hänsyn till omfång eller användning saknar betydelse för verksamheten i viltvårdsområdet.

En fastighet som lämpligen kan bestå som en egen enhet för viltvård får inte anslutas till ett viltvårdsområde utan ägarens samtycke. Detsamma gäller om det är fråga om flera fastigheter som har samma ägare.

Förfarandet vid bildandet

9 § Ansökan om bildande av ett viltvårdsområde får göras av den som äger en fastighet som avses ingå i området. Ansökan skall göras hos länsstyrelsen.

10 § Ansökningshandlingarna skall innehålla

1. uppgifter om vilka fastigheter som avses ingå i viltvårdsområdet, deras areal och ägarnas namn och adresser samt en karta över viltvårdsområdet,
2. förslag till stadgar för viltvårdsområdesföreningen,
3. utredning om fastighetsägarnas inställning till frågan om viltvårdsområdets bildande.

11 § Frågan om bildande av ett viltvårdsområde skall utredas vid en förrettning under ledning av en förrättningsman, om det inte är uppenbart att förutsättningar för bildandet saknas.

Länsstyrelsen får dock utan föregående förrettning besluta att bilda ett viltvårdsområde, om alla fastighetsägare är ense om detta eller om förrettning annars inte anses nödvändig.

12 § Förrättningsmannen skall med ledning av ansökningshandlingarna och andra uppgifter som framkommit föreslå vilka fastigheter som bör ingå i viltvårdsområdet och vilka stadgar som bör gälla för viltvårdsområdesföreningen.

Förslagen skall behandlas vid sammanträde inför förrättningsmannen.

13 § Förrättningsmannen skall kalla fastighetsägarna till sammanträdet. Kallelsen skall innehålla en kort beskrivning av den planerade områdesbildningen och uppgifter om tid och plats där ansökningshandlingarna finns tillgängliga. Kallelsen skall i god tid före sammanträdet delges fastighetsägarna.

Bestämmelserna i första stycket gäller i tillämpliga delar även då ett nytt sammanträde utsätts. Om det vid ett sammanträde har tillkännagetts tid och plats för nästa sammanträde, behöver kallelse inte delges den som kallas i föreskriven ordning till det sammanträde då tillkännagivandet skett.

14 § Vid förrättningen skall fastighetsägarna få möjlighet att yttra sig och lägga fram utredning i frågor som är av betydelse för bildandet.

15 § Förrättningsmannen skall lämna ett utlåtande om viltvårdsområdet bör bildas. I så fall skall förrättningsmannen i utlåtandet ta in förslag om vilka fastigheter som området skall omfatta och förslag till stadgar för viltvårdsområdesföreningen.

Förrättningen avslutas genom att utlåtandet och övriga förrättningshandlingar läggs fram för fastighetsägarna på tid och plats som bestämts vid ett sammanträde. Handlingarna skall sedan finnas tillgängliga för granskning under en månad.

Efter denna tid skall förrättningsmannen till länsstyrelsen skicka förrättningshandlingarna och de invändningar som kan ha framställts.

Stadgar

16 § I en viltvårdsområdesförenings stadgar skall anges

1. om sådan jakt som avses i 23 § första stycket skall bedrivas inom området,
2. i vilken utsträckning föreningen skall ha rätt att besluta i frågor som avses i 23–26 §§,
3. de förutsättningar som skall gälla för föreningens beslut i frågor som avses i 23–25 §§,
4. vilka riktlinjer i övrigt som skall gälla för föreningens verksamhet,
5. grunderna för bestämmande av avgifter till föreningen,
6. grunderna för beslut om tillfällig avstängning från områdesjakt och gemensamhetsjakt.

17 § Ett beslut om ändring av stadgarna i de hänseenden som avses i 16 § får inte tillämpas innan det har fastställts av länsstyrelsen.

Organisation

18 § För viltvårdsområdesföreningen skall det finnas en styrelse. Innan styrelsen har utsetts kan föreningen inte förvärva rättigheter eller ta på sig skyldigheter. Styrelsen företräder föreningen mot tredje man.

19 § Medlemmarnas rätt att delta i viltvårdsområdesföreningens angelägenheter utövas på föreningsstämman.

20 § I fråga om rösträtt och beslut på föreningsstämman gäller, om inte annat följer av särskild bestämmelse i denna lag,

1. att rösträtt i frågor som avses i 23–25 och 27–29 §§ tillkommer endast medlemmar som är fastighetsägare, som därvid har en röst vardera, om inte någon sådan medlem begär att röstetalet i stället skall beräknas efter fastighetens areal,

2. att varje medlem har en röst i övriga frågor,

3. att ingen får rösta för mer än en femtedel av det röstetal som företräds på stämman,

4. att den mening som har fått det högsta röstetalet gäller som stämmans beslut,

5. att vid lika röstetal val avgörs genom lottnings och i andra frågor den mening gäller som stöds av de flesta röstande eller, om antalet röstande är lika, av stämmans ordförande,

6. att ett beslut om ändring av stadgarna är giltigt om det har fattats på två på varandra följande stämmor och inte bestrids av mer än en femtedel av fastighetsägarna eller av de fastighetsägare som äger mer än en femtedel av viltvårdsområdets areal,

7. att beslut om ändring av stadgarna är giltigt endast om ändringsförslaget funnits med i kallelsen till stämman.

Särskilda villkor för vissa beslut

21 § En viltvårdsområdesförenings beslut enligt 23–25 och 27–29 §§ skall fattas på en föreningsstämma.

Verksamhet

22 § En viltvårdsområdesförenings beslut i andra viltvårdsfrågor än de som anges i 23–26 §§ får inte mot någons vilja medföra inskränkning i dennes rätt att jaga eller på annat sätt nyttja en fastighet inom viltvårdsområdet.

En viltvårdsområdesförening får fatta beslut enligt 23–27 §§ endast om det anges i stadgarna.

23 § I den utsträckning det är förenligt med jaktlagstiftningens bestämmelser om jakttider och om tillstånd till jakt får en viltvårdsområdesförening, om det behövs med hänsyn tagen till viltvärden, besluta att älg, kronhjort och dovhjort samt rådjur och annat småvilt får jagas

1. inom hela viltvårdsområdet oberoende av fastighetsgränserna (områdesjakt),

2. och därvid bara tillsammans med andra jakträttshavare inom området (gemensamhetsjakt).

Om områdesjakt skall bedrivas får en viltvårdsområdesförening besluta om avskjutningens omfattning och inriktning.

24 § I den utsträckning det är förenligt med jaktlagstiftningens bestämmelser om jakttider och om tillstånd till jakt får en viltvårdsområdesförening vidare besluta om områdesjakt och gemensamhetsjakt efter björn, järv, varg, lo och vildsvin om det uppenbart behövs för att begränsa skador av sådant vilt.

25 § En viltvårdsområdesförening får besluta att det skall krävas tillstånd (jakträttsbevis) för områdesjakt och gemensamhetsjakt enligt 23 och 24 §§. Föreningen får kräva visst minsta arealinnehav för att en fastighetsägare skall tilldelas fler än ett jakträttsbevis.

26 § En viltvårdsområdesförening får besluta att en medlem eller en jakträttshavare som bryter mot en regel som har beslutats med stöd av 23–25 §§ skall avstängas från områdesjakt och gemensamhetsjakt. Ett sådant beslut får inte avse längre tid än ett år.

Vilt som dödats i strid med viltvårdsområdesföreningens avskjutningsregler tillfaller föreningen.

27 § En viltvårdsområdesförening får i sina stadgar uppställa krav på föreningens tillstånd för upplåtelse och överlåtelse av jakträtt inom ett viltvårdsområde.

Tillstånd får vägras endast om

1. den som jakträtten upplåts eller överlåts till inte förfogar över mark inom viltvårdsområdet av sådan storlek som anges i föreningens stadgar,
2. upplåtelsen eller överlåtelsen annars kan anses olämplig med hänsyn till viltvärden eller på annat sätt är till avsevärd olägenhet för medlemmarna.

Viltvårdsområdesföreningen får upplåta rätt till områdesjakt.

28 § På begäran av en fastighetsägare som av ideella skäl motsätter sig jakt skall hans fastighet undantas från områdesjakt och gemensamhetsjakt.

29 § En viltvårdsområdesförening får bestämma att avgifter skall betalas för jakten inom viltvårdsområdet och för vilt som faller.

30 § En viltvårdsområdesförening får inte bedriva verksamhet som är främmande för det ändamål som viltvårdsområdet skall tillgodose.

Beslut med stöd av denna lag får inte vara så ingripande att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom den berörda delen av en fastighet inom området.

Ändring och upplösning av viltvårdsområde

31 § På ansökan av styrelsen för de viltvårdsområdesföreningar som berörs kan länsstyrelsen besluta att

1. föra samman flera viltvårdsområden till ett viltvårdsområde,

2. dela upp ett viltvårdsområde i flera viltvårdsområden.

För en sådan ombildning gäller villkoren för och förfarandet vid bildande av viltvårdsområde.

32 § På ansökan av viltvårdsområdesföreningens styrelse får länsstyrelsen besluta att en fastighet skall anslutas till viltvårdsområdet. För sådan anslutning fordras medgivande av fastighetens ägare och, om fastigheten ingår i ett annat viltvårdsområde, av viltvårdsområdesföreningen för det området.

33 § På ansökan av fastighetens ägare eller viltvårdsområdesföreningen får länsstyrelsen besluta att ur viltvårdsområdet utesluta

1. en fastighet som på grund av ändrad användning eller annars saknar väsentlig betydelse för verksamheten inom området,

2. en fastighet eller flera fastigheter med samma ägare som kan utgöra en egen enhet för viltvård, om övriga fastigheter inom viltvårdsområdet kan bestå som ett lämpligt sådant område.

Om fastighetsägaren och viltvårdsområdesföreningen är ense om en uteslutning som avses i första stycket 1 får föreningen besluta i frågan.

34 § Länsstyrelsen kan besluta att viltvårdsområdet skall upphöra och viltvårdsområdesföreningen skall upplösas om

1. fler än en femtedel av fastighetsägarna, eller de fastighetsägare som äger mer än en femtedel av viltvårdsområdets areal, på en föreningsstämma uttalar sig för en upplösning,

2. viltvårdsområdesföreningen saknar styrelse, eller

3. viltvårdsområdesföreningen allvarligt missköter förvaltningen av viltvårdsområdet.

Om viltvårdsområdet finns inom ett omarronderingsområde enligt 1 § jordförvärvslagen (1979:230) gäller i stället för vad som sägs i första stycket 1 att fler än hälften av fastighetsägarna, eller de fastighetsägare som äger mer än hälften av viltvårdsområdets areal, skall ha uttalat sig för en upplösning.

Vid omröstning i frågan om upplösning gäller 7 § tredje stycket.

Beslut om upplösning enligt första stycket 1 får meddelas tidigast tre år från det att beslutet om bildande av viltvårdsområdet vann laga kraft.

35 § Länsstyrelsen får förordna att frågor som avses i 31, 33 eller 34 § skall utredas vid förrättning innan länsstyrelsen beslutar.

För förfarandet vid sådan förrättning gäller 12–15 §§ i tillämpliga delar.

36 § Vid upplösning av en viltvårdsområdesförening gäller bestämmelsen i 62 § lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter.

Om en viltvårdsområdesförening är försatt i konkurs och denna avslutas utan överskott, är föreningen utan hinder av första stycket upplöst när konkursen avslutats.

37 § Beslut av viltvårdsområdesföreningens stämma eller styrelse får överklagas hos länsstyrelsen av den vars rätt berörs av beslutet, om beslutet gått honom eller henne emot, i frågor som gäller

1. jakt och annan viltvård,
2. medlemskap i föreningen enligt 4 §,
3. avstängning från områdesjakt enligt 26 §,
4. upplåtelse och överlåtelse av jakträtt enligt 27 §,
5. avgift enligt 29 §, eller
6. uteslutning ur föreningen enligt 33 § andra stycket.

Överklagandet skall ha kommit in till länsstyrelsen inom fyra veckor från dagen för beslutet. I fråga om överklagande av styrelsens beslut räknas dock tidsfristen från den dag klaganden fick del av beslutet.

Föreningsstämmans eller styrelsens beslut skall gälla även om det har överklagats, om inte länsstyrelsen beslutar annat.

38 § Länsstyrelsens beslut enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Då beslut som länsstyrelsen, länsrätten eller kammarrätten meddelar enligt denna lag angår så många att en kopia av beslutet inte lämpligen kan skickas till var och en av dem, skall meddelande om beslutet införas i ortstidning. Tiden för överklagande skall räknas från den dag kungörandet har skett.

Länsstyrelsens beslut gäller omedelbart om inte något annat anges i beslutet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001 då lagen (1980:894) om jaktvårdsområden upphör att gälla.

2. Ett jaktvårdsområde som finns vid lagens ikraftträdande skall anses som ett viltvårdsområde bildat enligt denna lag. För ett sådant jaktvårdsområde och den förening som förvaltar området gäller lagen med det undantag som anges i 3.

3. Bestämmelsen i 26 § får endast tillämpas på sådana överträdelse som skett efter det att lagen trätt i kraft.

4. Om en förenings stadgar strider mot bestämmelserna i lagen skall styrelsen utan dröjsmål lägga fram förslag till föreningsstämman om den ändring som behövs.

5. Om bestämmelserna i den nya lagen innebär ändrade förutsättningar för upplåten jakträtt och värdet av upplåtelsen därigenom minskas, får nyttjanderättshavaren säga upp avtalet. Den som vill säga upp avtalet skall göra det inom tre månader från det att denna lag trätt i kraft. Om han inte gör det inom denna tid har han förlorat rätten att säga upp avtalet på denna grund.

På regeringens vägnar

GÖRAN PERSSON

MARGARETA WINBERG
(Jordbruksdepartementet)

